

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 9 listopada 2017 roku, odmówił W. W. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dokumentów i nie ujawnił nowych okoliczności, mających wpływ na prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. I, w konsekwencji, brak jest podstaw do zmiany prawomocnej decyzji z dnia 13 czerwca 2017 roku, która nadal pozostaje aktualna.

/decyzja z dnia 17 listopada 2017 roku k. 6 plik X akt ZUS/

Wnioskodawca złożył odwołanie od w/w decyzji w dniu 15 grudnia 2017 roku, zarzucając jej naruszenie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zwanej dalej „ustawą emerytalną”) poprzez odmówienie mu prawa do emerytury pomimo tego, że posiada 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że winien być uwzględniony okres od dnia 4 listopada 1975 roku do dnia 5 lutego 1991 roku, gdy był zatrudniony w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w Ł. na stanowisku siatkarz. Do jego obowiązków należało: wykonywanie siatki ogrodzeniowej z drutu czarnego i ocynkowanego, obsługa maszyny do produkcji siatki ogrodzeniowej. Przy wykonywaniu pracy był narażony na wdychanie substancji wydzielającej się z drutu, w szczególności cynku. W zakładzie pracy nie było klimatyzacji, wyciągu, ani żadnych stosownych zabezpieczeń. Wobec tego uznać należało, że wykonywana przez niego praca miała szczególny charakter i mieści się w zakresie czynności opisanych w wykazie A, dział III, pkt 69 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, której wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego jest tłoczenie gwoździ, nitów oraz obsługa automatów do produkcji drutu kołczastego lub wyrobów z drutu.

Ponadto skarżący podniósł, że uwzględniony powinien być także okres od dnia 30 sierpnia 1977 roku do dnia 15 czerwca 1979 roku kiedy to odbywał czynną służbę wojskową w Centrum (...).

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji przez przyznanie mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej.

/odwołanie z dnia 15 grudnia 2017 roku k. 3 - 5/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podając te same argumenty co w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 5 stycznia 2018 roku k. 28 - 28 v/

Na rozprawie w dniu 14 lutego 2018 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - wnioskodawca poparła odwołanie zaś pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 14 lutego 2018 roku 00:07:26 - 00:07:27 płyta CD k. 37/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. W. urodził się dnia (...).

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca w dniu 5 czerwca 2017 roku wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

/wniosek z dnia 5 czerwca 2017 roku k. 1- 8 plik IX akt ZUS/

Decyzją z dnia 13 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury ze względu na brak 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty uznano ogółem 26 lat, 5 miesięcy, 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Zakład do stażu pracy nie zaliczył wnioskodawcy:

- okresów przebywania na urloпах bezpłatnych tj. od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września 1987 roku, od dnia 8 października do 31 grudnia 1990 roku, 3 czerwca 1994 roku od dnia 6 lutego do dnia 7 lutego 1995 roku oraz od dnia 14 lipca do dnia 15 lipca 1997 roku;

- okresu od dnia 26 sierpnia do dnia 29 sierpnia 1977 roku - gdyż w/w okresie wnioskodawca został zwolniony do odbycia służby wojskowej, a więc nie była opłacana składka na ubezpieczenie społeczne;

- okresu od dnia 16 czerwca do dnia 11 lipca 1979 roku - gdyż w/w okresie wnioskodawca nie podjął zatrudnienia po odbyciu zasadniczej służby wojskowej, a więc nie była opłacana składka na ubezpieczenie społeczne.

/decyzja z dnia 13 czerwca 2017 roku k. 13 -14 plik IX akt ZUS/

Od powyższej decyzji wnioskodawca nie złożył odwołania. Decyzja stała się prawomocna.

/okoliczność bezsporna/

W. W. w dniu 9 listopada 2017 roku wystąpił z kolejnym wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Do wniosku nie zostały dołączone żadne nowe dokumenty potwierdzające pracę w warunkach szczególnych.

/wniosek z dnia 9 listopada 2017 roku k. 1- 3v plik X akt ZUS/

Wnioskodawca w okresie od dnia 4 listopada 1975 roku do dnia 25 sierpnia 1977 roku oraz od dnia 12 lipca 1979 roku do dnia 5 lutego 1991 roku pracował w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku siatkarz. Był członkiem Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) . Potwierdzenie faktu członkostwa znajduje się w zaświadczeniu o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy , z którego wynika , że **był – członkiem spółdzielni od 3.09.1979r. do 5.02.1991. (zaświadczenie k. 17 akt ZUS)**. Stosunek pracy ustał w wyniku wypowiedzenia członkostwa.

/świadectwo pracy z dnia 21 lutego 1991 roku k. 6, świadectwo pracy z dnia 28 marca 2000 roku k. 7 - 7 v, zaświadczeniu o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy , z którego wynika , że był – członkiem spółdzielni od 3.09.1979r. do 5.02.1991 . **k. 17 akt ZUS)** .

W czasie zatrudnienia w Spółdzielni wnioskodawca w okresie od dnia 30 sierpnia 1977 roku do dnia 15 czerwca 1979 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową.

/książeczka wojskowa k. 20v/

Ubezpieczony był członkiem spółdzielni.

/okoliczność bezsporna/

Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjnej (...) w Ł., nie wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W wystawionym przez pracodawcę, zarówno z dnia 21 lutego 1991 roku czy też z dnia 28

marca 2000 roku zwykłym świadectwie pracy wskazano, że W. W. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, od dnia 4 listopada 1975 roku do dnia 5 lutego 1991 roku, zajmując stanowisko siatkarz.

/ świadectwo pracy z dnia 21 lutego 1991 roku k. 6, świadectwo pracy z dnia 28 marca 2000 roku k. 7 - 7 v/

Zaskarżoną decyzją z dnia 17 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 9 listopada 2017 roku, odmówił W. W. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dokumentów i nie ujawnił nowych okoliczności mających wpływ na prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. A co za tym idzie brak jest podstaw do zmiany prawomocnej decyzji z dnia 13 czerwca 2017 roku, która nadal pozostaje aktualna.

/decyzja z dnia 17 listopada 2017 roku k. 6 plik X akt ZUS/

Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca udokumentowała ogólny staż pracy w wymiarze 26 lat, 5 miesięcy, 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów w postaci dokumentów. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę. Jednakże na ich podstawie nie da się ustalić, że ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Okoliczność, że **wnioskodawca był członkiem Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, w przedmiotowym okresie** - nie budzi żadnej wątpliwości albowiem : sam przyznał to wnioskodawca na rozprawie w dniu 14.02.2018r. (e-protokół rozprawy z 14.02.2018r. - płyta CD k. 37) , a znajduje to potwierdzenie w dokumentacji ze Spółdzielni (...) : świadectwo pracy z dnia 28.03.2000r. , z którego wprost wynika, że stosunek pracy ustał w wyniku wypowiedzenia członkostwa, (**k. 6 akt ZUS**), oraz z potwierdzenia – faktu członkostwa w zaświadczeniu o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy , z którego wynika , że był – członkiem spółdzielni od 3.09.1979r. do 5.02.1991. (**zaświadczenie k. 17 akt ZUS**)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie i skutkuje oddaleniem odwołania.

W myśl **art. 184 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 w/w ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok SN z 15.12.1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok SN z 15.11. 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do wieku – ukończył 60 rok życia oraz lat okresów składkowych i nieskładkowych. Skarżący nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. W ocenie Sądu wnioskodawca nie spełnia jednak warunku co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż w spornym okresie wnioskodawca pracował od dnia 4 listopada 1975 roku do dnia 25 sierpnia 1977 roku oraz od dnia 12 lipca 1979 roku do dnia 5 lutego 1991 roku w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w Ł. ***Podczas zatrudnienia w Spółdzielni ubezpieczony był jej członkiem.***

Należy wskazać, że w ukształtowanym orzecznictwie sądowym przyjmuje się, iż zatrudnienie wynikające ze stosunku członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie odpowiada warunkom opisanym w art. 22 § 1 k.p., bowiem z jego istoty wynikają prawa i obowiązki niewystępujące w stosunku pracy, a wynikające z art. 18 ustawy z 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz.U.1982 r. nr 30 poz.210 tekst pierwotny) np. prawo do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu lub zebraniu grupy członkowskiej, do wybierania i bycia wybieranym do organów spółdzielni, do udziału w nadwyżce bilansowej, do świadczeń spółdzielni w zakresie jej statutowej działalności oraz prawo do zaskarżania uchwał walnego zgromadzenia spółdzielni (art. 42 § 4 Prawa spółdzielczego), obowiązek wniesienia wkładu (art. 152 Prawa spółdzielczego). Z istoty członkostwa, wynika obowiązek członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, zespolonego działania przy prowadzeniu wspólnego gospodarstwa rolnego oraz działalności na rzecz indywidualnych gospodarstw rolnych członków (art. 138 Prawa spółdzielczego) w ramach ustalonej w spółdzielni organizacji pracy - wymaganej i niezbędnej wobec wieloosobowego składu spółdzielni. Ustalone zasady kooperacji, mogą zatem przypominać wykonywanie pracy pod kierownictwem w określonym miejscu i czasie, ale podporządkowanie spółdzielcy regułom wynikającym z tej organizacji pracy jest właśnie immanentną cechą stosunku członkostwa. Podkreślenia wymaga też, że to ustawodawca wybrał dla członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej inną podstawę zatrudnienia niż umowa o pracę. W art. 155 § 1 Prawa spółdzielczego stwierdza się, że zdolny do pracy członek tej spółdzielni, ma prawo i obowiązek pracować w spółdzielni w rozmiarze ustalonym corocznie przez zarząd, stosownie do potrzeb wynikających z planu działalności gospodarczej spółdzielni. Zgodnie z art. 156 § 1 ustawy, oprócz członków spółdzielnia może zatrudniać także ich domowników. Natomiast zatrudnienie osób niebędących członkami spółdzielni jest regulowane w art. 157 ustawy. Przepis ten stanowi, że spółdzielnia poza członkami i domownikami może zatrudniać stosownie do swoich potrzeb również inne osoby na podstawie umowy o pracę lub na podstawie innego stosunku prawnego,

którego przedmiotem jest świadczenie pracy (por. w tym zakresie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2012 r. I UK 383/11 LEX nr 1215134; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 1988 r., III CZP 32/88, OSNC 1989 Nr 10, poz. 152; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 marca 2003 r., (...) SA/Łd (...), Prawo Pracy 2003 nr 9, s. 42; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2005 r., I UK 312/04, LEX nr 989238 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2009 r., I UK 115/09, LEX nr 558571; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2009 r. I UK 186/09 OSNP 2011/13-14/189 wyrok SN z dnia 21 października 2009 r. I UK 115/09 LEX nr 558571). W konsekwencji powyższego uznania, orzecznictwo sądowe przyjmuje, iż okres zatrudnienia w ramach członkostwa w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) jest zaliczany do pracy w szczególnych warunkach wymaganych do uzyskania wcześniejszej emerytury w oparciu o art. 32 czy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z zm.), które to uprawnienie dotyczy wyłącznie osób zatrudnionych w oparciu o stosunek pracy. Trzeba przy tym zauważyć, iż niekwestionowane orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego przyjęło, iż utrzymanie w przepisach ustawy o emeryturach i rentach uprzywilejowanego nabycia prawa do wcześniejszej emerytury wyłącznie z tytułu pozostawania w stosunku pracy nie narusza konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej, choćby ubezpieczeni z innych niż stosunek pracy tytułów wykonywali zatrudnienie w szczególnych warunkach (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 września 2000 r., K 1/00 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2001 r., II UKN 646/00, OSNP 2003 nr 18, poz. 445; z dnia 28 listopada 2002 r., II UK 77/02, OSNP 2004 nr 6, poz. 105; z dnia 12 lutego 2004 r., II UK 246/03, OSNP 2004 nr 20, poz. 358; z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 272; z dnia 29 czerwca 2005 r., I UK 300/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 94; z dnia 8 maja 2008 r., I UK 354/07, Monitor Prawa Pracy 2008 nr 10, poz. 544; z dnia 2 października 2008 r., III UK 51/08, Lex nr 509023; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 marca 2003 r., (...) SA/Łd (...) – z uzasadnienia Wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 maja 2014 r., III AUa 2012/2013 – Portal Orzeczeń.

A zatem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, okres wykonywania pracy w charakterze **członka spółdzielni nie może zostać zaliczony do okresu**, od którego zależy nabycie prawa do wcześniejszej emerytury z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) – wyrok SN z dnia 8 grudnia 2009 r., I UK 186/09, OSNP 2011/13 – 14/189; por. wyrok SN z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 142/04, OSNP 2005/17/272.

Sąd nie badał zatem czy w w/w okresach zatrudnienia w Spółdzielni ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach, gdyż okres ten nie może zostać zaliczony do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach albowiem wnioskodawca nie był wówczas pracownikiem.

W tej sytuacji nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia zgłoszonego w odwołaniu dowodu z przesłuchania w charakterze świadka żony wnioskodawcy G. W. na okoliczność: zatrudnienia odwołującego w szczególnych warunkach, czasu tego zatrudnienia, charakteru obowiązków pracowniczych odwołującego, okresu odbywania przez odwołującego służby wojskowej, ponieważ nie miało to znaczenia dla sprawy. Dane jakie świadek by dostarczył i tak nie miały znaczenia dla sprawy, ponieważ z uwagi na brak stosunku pracy niepotrzebnym było ustalanie czy wykonywana przez wnioskodawcę praca była pracą w szczególnych warunkach. Zatem przeprowadzanie postępowania dowodowego we wskazanym kierunku prowadziłoby do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. A co za tym idzie wniosek dowodowy podlegał oddaleniu jako bezzasadny.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie wnioskodawca nie wykazał przed Sądem, że przepracował 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, będąc zatrudnionym na podstawie umowy o pracę.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy

E.W.